

Bolje majhen in pogumen

Svetlana Makarovič: Spet kosovirji! Režija: Barbara Hieng Samobor, dramaturgija: Darja Dominkuš, likovna zasnova: Barbara Stupica, glasba: Nino De Gleria, besedila songov: Svetlana Makarovič. Nastopajo: Nina Skrbinšek, Martina Mavrič, Katja Povše, Brane Vižintin, Karel Brišnik. Ogled: Zgornja dvorana LGL, 10. decembra 2000 ob 17.34. Traja mičkeno manj kot eno uro.

Mladega kosovirja spoznamo (in nato obilno zafrkavamo) po tem, da ima še gol popek in da mu v žlici še ne dozorevajo paradizniki - za analfabete: žlica je tako rekoč biotop vsakega poštenega kosovirja in je dokaj čudežna, ker omogoča konstantno dozorevanje najljubše kosovirske hrane -, pa je očitno vendarle že gođen za raziskovalno popotovanje, na katerega se v aktualni uprizoritvi na velikem odru Lutkovnega gledališča ljubljanskega odpravi tričlanska kosovirska odprava z legendarnim Glalom na čelu, da bi našla "človeke". Kot se izkaže, ti nikakor niso isto kot ljudje, ki so butasti, da je kaj, nimajo pojma o letenju (ki ga kosovirji odlično obvladajo), si tlačijo žlice, ki jih imajo samo za jed, v glave in puščajo skoz vse luknje (tako, da se zgoraj slinijo in spodaj lulajo). Odvratno, skratka. Človeki so, nasprotno, prav prijazni in jih za potrebe uprizoritve predstavlja kar cenjena publika, ki se jo, da si morejo kosovirji svoje odkritje tudi pošteno ogledati, za en delček predstave osvetli. Je pa tudi sicer ves čas aktivno vključena v predstavo, ker se že na začetku prek njenih glav tri kosovirske žlice spustijo na dolgo popotovanje. Režija slednje bistro prične na majhnem odru na zadnjem koncu dvorane. Tam srečamo kosovirje, ki se grejo šolo, da izvejo, kar je potrebno vedeti o človekih, preden jih dejansko srečaš.

Kasneje, ko se dogajanje preseli na oder, so točke postankov na poti obeležene z odličnim sodelovanjem režije in scenografije, ki skoz minimalizacijo sredstev dosega izjemne učinke. Opraviti imamo tako pravzaprav "le" s projekcijami na zadnjo steno, ki so vseskozi dosledno dvobarvne in sicer tako, da je ploskev za ozadje ene barve, prednja ploskev pa druge, komplementarne (na primer srečanje kosovirjev s krokodilom spremlja velik oranžno-rjav trikotnik na rdeči podlagi, kar odlično simbolizira vročino, piramide in južne kraje hkrati). Nobenih svetlikajočih dodatkov, nobenih poceni trikov, vse ena sama pravljčnost. Na drugi strani se dolgo popotovanje odlično izriše na tistih, ki jih kosovirji srečajo. Dovršene lutke, ki jih igralci nosijo na sebi kot kostum/preobleko, s kombinacijo svojih pre-dimenzij in izvrstno glasbeno opremo svojih songov, vsebujejo pravšnje mero presenečenja, da je nanje brez večjih težav mogoče obesiti dramaturgijo, ki večinoma sicer dobro funkcionira, pušča pa nekatera izrazita prazna mesta, na primer tisto, kjer kosovirji spijo ali tisto z rožo Smejalko. Tudi konec je v tem smislu ujet za rep in komaj še dovolj prepričljiv (glede na večino prejšnjih prizorov). A to so malenkosti, predstava v celoti je odlična. Je najbrž za otroke nekolikanj naporna, kar pa je v tem primeru lahko samo dobro. K odličnosti največ pripomorejo domiselna režija Barbare Hieng Samobor, glasba Nino De Glerie, resnično izvrstna likovna zasnova Barbare Stupica ter, nikakor ne nazadnje, besedilo Svetlane Makarovič, ki je, kot smo od nje vajeni, iskreno prijazno do otrok in dovolj zbadljivo do večjih človekov (do ljudi pa sploh) - "Bolje majhen in pogumen kot ogromen, pa neumen" - ter izvrstna igra/animacija vseh nastopajočih, ki igrajo z doslej redko videno koherenco.

Anja Golob

VEČER 13.12.2000